

Information om EHS/elöverkänslighet

KUNSKAP ÄR GRUNDEN

- FÖR ATT NÅ DET NATIONELLA MÅLET FÖR FUNKTIONSHINDERSPOLITIKEN
- FÖR ATT ÖVER 300 000 PERSONER PLUS ANHÖRIGA SKA FÅ ETT BÄTTRE LIV

Funktionsnedsättningen EHS ¹	Klinisk definition av EHS
<p>En erkänd miljörelaterad funktionsnedsättning sedan 1996.</p> <p>Personer med EHS har samma rättigheter som personer med övriga erkända funktionsnedsättningar enligt upprepade besked från folkhälsoministrar.</p> <p>Ingen diagnos krävs för att ingå i funktionsrättsgruppen. Inga bevis krävs för ursprungsorsak.</p>	<p>En väldefinierad objektivt identifierad och karakteriserad patologisk neurologisk störning som kan diagnostiseras, behandlas och förebyggas. Detta görs utanför Sverige.</p> <p>Kategoriseras biologiskt genom låggradig inflammation och en autoimmun respons.</p> <p>Biologiska markörer och avbildning av hjärnan visar att EHS är en objektivt påvisbar somatisk störning.</p> <p>Bör kliniskt behandlas som en del av gruppen kroniska multisystemsjukdomar (CMI), med betoning att den underliggande orsaken är miljörelaterad.</p>

Agera utifrån fakta och nationella mål för funktionshinderspolitiken!

- ➔ **EHS/elöverkänslighet är en erkänd funktionsnedsättning i Sverige sedan 1996. WHO har 2005 erkänt EHS som ett funktionsnedsättande tillstånd med icke-specifika symtom, utan medicinsk diagnos och inga bevis för ursprungsorsak.**

Personer med EHS har samma rättigheter som personer med övriga erkända funktionsnedsättningar enligt upprepade besked från folkhälsoministrar.

- ➔ **Ökad kunskap om EHS/elöverkänslighet är grundläggande för att nå det nationella målet för funktionshinderspolitiken, bl.a. förebygga och motverka diskriminering.**

Sveriges nationella mål för funktionshinderspolitiken:

"Att med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund."

En av inriktningarna är att förebygga och motverka diskriminering. Kunskap är en förutsättning i arbetet för att uppfylla målet för funktionshinderspolitiken.

Du kan bidra till att öka kunskap om EHS/elöverkänslighet så att funktionshinderspolitikens mål nås samt att fördomar motverkas och inte sprids.

¹ Begreppet EHS står för Electrohypersensitivity. Svensk översättning är elöverkänslighet.

EHS/elöverkänslighet är mångas verklighet

➔ **EHS är en väldefinierad objektivt identifierad och karakteriserad patologisk neurologisk störning som kan diagnostiseras, behandlas och förebyggas.**

Det framgår av forskningsrapporter och även internationella program för utredning, diagnos och behandling av EHS-patienter. Vården utvecklas fortlöpande vid specialistkliniker utanför Sverige. Erfarenheter utbyts vid internationella specialistläkarkonferenser. I Sverige erbjuds fortfarande inte behandling för personer med EHS.

Symtom och orsakskod har antagits av Nordiska ministerrådet (Finland, Sverige och Norge), Nordic ICD-10 Adaptation 2000. Socialstyrelsen står bakom detta.

➔ **Över 300 000 personer berörs – plus anhöriga.**

Antalet personer med EHS utgör en inte försumbar del av Sveriges befolkning. Enligt Socialstyrelsens miljöhälsoenkät 2007 var ca 3,2 procent elöverkänsliga varav ca 0,4 procent svårt elöverkänsliga. Det motsvarar nu ca 320 000 elöverkänsliga och drygt 40 000 svårt elöverkänsliga. Därefter har frågan om elöverkänslighet tagits bort från enkäten. Troligen är andelen elöverkänsliga, efter utbyggnaden av trådlös teknik, nu betydligt högre.

Hela 10,6 procent anger i Folkhälsomyndighetens miljöhälsoenkät 2015 att deras hälsa påverkas mycket negativt av miljöfaktorn elektromagnetiska fält från t.ex. mobiltelefoner och antenner. Totalt 45,8 procent anger att deras hälsa påverkas negativt eller mycket negativt. Data har erhållits från Folkhälsomyndigheten. Svaren är inte redovisade i miljöhälso rapporten 2017, som grundas på enkäten. Frågorna är borttagna från och med 2023 års miljöhälsoenkät.

Personer med EHS återfinns i alla åldrar även bland små barn och ungdomar såväl som inom de flesta yrkesgrupper. Vi är många som litar på att du i din vardag utgår från fakta och inte bidrar till spridning av fördomar och desinformation.

Forskning – Bioinitiative Report

Bioinitiative Report är en sammanställning av forskningsrapporter som gjorts sedan 2012. Här är några data som avser bl.a. neurologiska resultat presenterade 2022.

Radiofrekvent strålning (RFR)	Lågfrekventa fält
<i>Visad effekt eller ej:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Genetiska effekter (423 studier) Effekt= 291 (68%); Ingen effekt= 132 (32%) • Neurologiska effekter (391 studier) Effekt = 291 (74%); Ingen effekt = 100 (26%) • Oxidativ stress effekter (288 studier) Effekt = 263 (91%); Ingen effekt = 25 (9%)	<i>Visad effekt eller ej:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Genetiska effekter (307 studier) Effekt= 257 (84%); Ingen effekt= 50 (16%) • Neurologiska effekter (311 studier) Effekt = 283 (91%); Ingen effekt = 28 (9%) • Oxidativ stress effekter (298 studier) Effekt = 270 (90%); Ingen effekt = 28 (10%)

Bioinitiative Report är en av de större sammanställningarna av forskningsresultat som berör EHS och påverkan från elektromagnetiska fält. Forskningen visar på biologisk påverkan även vid låga strålningsnivåer.

Fakta rörande EHS

➔ Symtom kan inledningsvis vara svåra att hänföra till EHS.

Symtomen uppträder inledningsvis ofta tillfälligt, men över tid så kan de öka i frekvens och svårighet. De är mycket varierande och kan i början vara få. Några tidiga symtom är koncentrationsproblem, huvudvärk, trötthet, sömnstörning, stickningar och domningar i kroppen. I mycket svåra fall kan kraftlöshet uppstå som kan övergå i medvetlöshet. Det kan ibland förväxlas med stroke.

Att symtomen kan kopplas till EHS/elöverkänslighet kan upptäckas på olika sätt. Många kan helt plötsligt uppleva att man mår väldigt dåligt och kan därefter konstatera att det är i vissa miljöer med hög strålning som symtom uppstår. Ofta har man under en längre tid fått olika symtom som man inte kunnat hänföra till EHS. Symtomen förvärras därför successivt till dess att man kan hänföra det till att ohälsan uppstår i vissa miljöer där man utsätts för elektromagnetiska fält (EMF).

Symtom för EHS kan utlösas av alla former av elektromagnetiska fält (EMF) både mikrovågsstrålning (strålning från mobilmaster, mobiler, WiFi, Bluetooth), el- och magnetfält samt smutsig el och vagabonderande ström. Man kan reagera på flera av dessa strålningskällor samtidigt. Hur svåra symtomen blir och hur fort de uppstår varierar från person till person.

➔ Utredning, diagnos och behandling

En medicinsk utredning enligt internationella program för utredning, diagnostisering, och behandling bör omfatta kartläggning av medicinsk historia som omfattar alla symtom och deras uppträdande i olika miljöer och tider som kan kopplas till EMF-exponering.

Det finns möjlighet till en avsevärd förbättring av hälsan, även om det kan ta lång tid. Tidig upptäckt av EHS och eliminering av strålningskällor ökar möjligheten till en förbättrad hälsa.

Kliniskt bör EHS behandlas som en del av gruppen kroniska multisystemsjukdomar (CMI), med betoning att den underliggande orsaken är miljörelaterad.

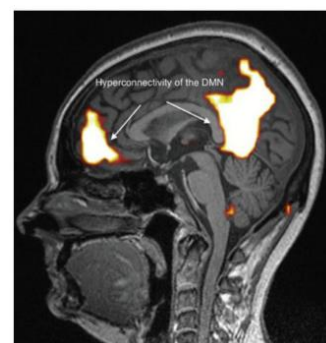
Det är vanligt att en person med EHS får en diagnos inom det neurologiska området, t.ex. fibromyalgi, ME/CFS eller MS.

Det är också vanligt att personer med EHS även har en multipel kemisk känslighet (MCS). Ca 30 procent av EHS-patienter har konstaterats även ha MCS. EHS och MCS uppvisar liknande biologiska och radiologiska onormala förändringar.

➔ EHS kategoriseras biologiskt genom låggradig inflammation och en autoimmun respons. Biologiska markörer och avbildning av hjärnan visar att EHS är en objektivt påvisbar somatisk störning.

EHS kan biologiskt kategoriseras genom låggradig inflammation och en autoimmun respons. 80 procent av patienter med EHS har en, två eller tre biomarkörer för oxidativ stress i sitt perifera blod, vilket övergripande betyder att EHS-patienter uppvisar en verklig objektiv somatisk störning.

Med hjälp av olika avbildningstekniker, inklusive ultraljud cerebral tomosphygmography (UCTS), transkraniell doppler (TDU) och funktionell magnetisk resonansavbildning (fMRI)], visas det att EHS är associerat med hjärnans neurovaskulära dysfunktion, även med potentiellt neuronala lesioner. Främst involveras de temporala loberna - särskilt det limbiska systemet såväl som andra delar i hjärnan.

EHS utreds, diagnostiseras och behandlas utanför Sverige av specialistläkare vid EHS-kliniker. Internationella vård- och behandlingsprogram utvecklas fortlöpande. Det visar att denna neurologiska störning finns i verkligheten.

Information/källor

Behandlingsprogram

et al., B. (2016). *EUROPAEM EMF Guideline 2016 for the prevention, diagnosis and treatment of EMF-related health problems and illnesses*. Hämtat från pubmed:
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27454111/>

Group, A. M. (2012). *Guideline of the Austrian Medical Association for the diagnosis and treatment om EMF-related health problems and illnesses (EMF syndrome)*. <https://magdahavas.com/electrosmog-exposure/austrian-medical-association-guidelines-to-diagnosing-and-treating-patients-with-electrohypersensitivity/>

Forskning

al, D. B. (07 2021). The Critical Importance of Molecular Biomarkers and Imaging in the Study of Electrohypersensitivity. A Scientific Consensus Internaltional Report. Hämtat från
<https://www.mdpi.com/1422-0067/22/14/7321>

Dominique Belpomme, P. I. (2022). why electrohypersensitivity and related symptoms are caused by non-ionizing man-made electromagnetic fields: an overview and medical assessment. Hämtat från pubmed: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35537497/>

Greco, F. (2020). Technical Assessment of Ultrasonic Cerebral Tomosphygmography and New Scientific Evaluation of Its Clinical Interest for the Diagnosis of Electrohypersensitivity and Multiple Chemical Sensitivity. Hämtat från mdpi: <https://www.mdpi.com/2075-4418/10/6/427>

Havas, M. (2006). Electromagnetic Hypersensitivity: Biological Effects of Dirty Electricity with Emphasis om Diabetes and Multiple Sclerosis. Hämtat från Magda Havas: https://www.magdahavas.com/wp-content/uploads/2011/03/06_Havas_EBM.pdf

Irigaray, D. B. (2020). Electrohypersensitivity as a Newly Identified and Characterized Neurologic Pathological Disorder: How to Diagnose, Treat and Prevent it. Hämtat från pubmed:
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32168876/>

report, B. (2022). The Bioinitiative Report 2012, uppdaterad 2022. Hämtat från <https://bioinitiative.org/>:
<https://bioinitiative.org/>

Statistik

Socialstyrelsen. (u.d.). Miljöhälsorapport. Hämtat från 2009:
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/9ae8f10a3a544fcd857c84a803602ee9/miljohalsorapport-2009.pdf>

Övrig information

Patientföreningen Elöverkänsligas Riksförbund: <https://eloverkanslig.org/>

Organisationer som informerar om EMF (elektromagnetiska fält/strålning) och hälsa:

- Miljöföreningen Vågbrytaren: <https://vagbrytaren.se/>
- Strålskyddsstiftelsen: <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/>

Elöverkänsligas Riksförbund

Adress Blåsutvägen 53
121 36 JOHANNESHÖV

Telefon 08-712 90 65
Fax 08-712 89 48

Medlem i Funktionsrätt Sverige

Org.nr. 812400-9484
Bankgiro 788-2970